

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG BỒI DƯỠNG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN LỆ THỦY, TỈNH QUẢNG BÌNH

NGUYỄN VĂN VỪNG

Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Lệ Thủy

1. Đặt vấn đề

Giáo dục và đào tạo luôn được Đảng và Nhà nước quan tâm và xác định là quốc sách hàng đầu của sự phát triển đất nước. Điều 61, Hiến pháp Nước Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam khẳng định: “Phát triển giáo dục là quốc sách hàng đầu nhằm nâng cao dân trí, phát triển nguồn nhân lực, bồi dưỡng nhân tài”.

Trong bối cảnh thế giới ngày nay, toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế tạo ra nhiều cơ hội cho sự phát triển nhưng cũng đặt ra nhiều thách thức đối với ngành giáo dục và đào tạo. Để có một nền giáo dục có chất lượng đáp ứng với yêu cầu của sự nghiệp đổi mới và hội nhập quốc tế thì nền giáo dục phải luôn đổi mới về mọi mặt, song song với việc tăng trưởng cơ sở vật chất, đổi mới nội dung, chương trình, sách giáo khoa và phương pháp dạy học, chúng ta cần quan tâm đúng mức đến việc nâng cao chất lượng của đội ngũ nói chung và đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục nói riêng. Luật Giáo dục 2005 đã xác định: “cán bộ quản lý giáo dục giữ vai trò quan trọng trong việc tổ chức, quản lý, điều hành các hoạt động giáo dục. Cán bộ quản lý giáo dục phải không ngừng học tập, rèn luyện, nâng cao phẩm chất đạo đức, trình độ chuyên môn, năng lực quản lý và trách nhiệm cá nhân”, vì vậy nâng cao chất lượng đội ngũ quản lý giáo dục ở huyện Lệ Thủy là một nhiệm vụ quan trọng trong xu thế phát triển và hội nhập hiện nay.

Huyện Lệ Thủy là một vùng quê giàu đẹp phía nam của tỉnh Quảng Bình. Diện tích phần đất liền của huyện rộng 127.600ha, Lệ Thủy

có 28 xã và thị trấn, dân số năm 2016 là 157.633 người. Trong những năm qua, ngành Giáo dục và Đào tạo huyện Lệ Thủy đã có nhiều cố gắng trong việc xây dựng và phát triển đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý (CBQL) giáo dục theo hướng chuẩn hóa. Độ ngũ cán bộ quản lý các trường học trên địa bàn huyện Lệ Thủy nói chung và đội cán bộ quản lý ở các trường trung học cơ sở huyện Lệ Thủy nói riêng cơ bản đảm bảo về số lượng, đồng bộ về cơ cấu, chất lượng chuyển biến tích cực qua hàng năm nên đã góp phần quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo ở địa phương. Tuy nhiên, công tác đào tạo, bồi dưỡng và hoạt động bồi dưỡng đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục đáp ứng với yêu cầu nhiệm vụ mới cần phải tiếp tục được quan tâm đúng mức.

2. Thực trạng về hoạt động bồi dưỡng đội ngũ CBQL các trường trung học cơ sở huyện Lệ Thủy

Thực hiện Chỉ thị số 40-CT/TW ngày 15 tháng 6 năm 2004 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về việc xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục và Nghị Quyết số 29-NQ/TW về “Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”, trong những năm qua, dưới sự chỉ đạo sâu sát, kịp thời của Sở Giáo dục và Đào tạo Quảng Bình, của Huyện ủy và Ủy ban nhân dân huyện, ngành Giáo dục và Đào tạo huyện Lệ Thủy đã đạt được những thành tựu đáng ghi nhận trên

nhiều mặt hoạt động, trong đó công tác bồi dưỡng đội ngũ nói chung và đội ngũ cán bộ quản lý (CBQL) cấp học trung học cơ sở (THCS) nói riêng.

Hiện nay cấp học THCS có 29 trường với 62 CBQL, 585 giáo viên và 155 nhân viên.

Về chất lượng đội ngũ giáo viên: 100% trình độ đạt chuẩn trở lên (trên chuẩn 72,0%), số giáo viên đạt giáo viên dạy giỏi các cấp chiếm tỷ lệ 90,9% (trong đó giáo viên dạy giỏi cấp tỉnh chiếm tỷ lệ 10,1%, cấp huyện chiếm tỷ lệ 44,6%), 93,8% số giáo viên có chứng chỉ ngoại ngữ, 99,1% có chứng chỉ tin học và thực hiện có hiệu quả việc ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học.

Về chất lượng đội ngũ cán bộ quản lý: 100% CBQL đạt chuẩn về trình độ chuyên môn (trên chuẩn 87,1%), 96,8% có trình độ trung cấp lý luận chính trị, 92,5% đã qua lớp bồi dưỡng quản lý nhà nước cấp cơ sở, 100% có trình độ tin học và ngoại ngữ cơ bản.

Về công tác bồi dưỡng và quản lý hoạt động bồi dưỡng: Trong thời gian qua Phòng Giáo dục và Đào tạo đã chú trọng đến việc quản lý hoạt động bồi dưỡng đội ngũ CBQL các trường THCS huyện Lệ Thủy, tỉnh Quảng Bình nhằm góp phần nâng cao chất lượng của đội ngũ CBQL đáp ứng với yêu cầu của đội mới sự nghiệp giáo dục và đào tạo, tuy nhiên công tác quản lý hoạt động bồi dưỡng đạt được kết quả còn khiêm tốn so với yêu cầu đặt ra do các biện pháp đã áp dụng chưa thật đồng bộ.

3. Biện pháp quản lý hoạt động bồi dưỡng đội ngũ CBQL các trường THCS huyện Lệ Thủy

Để khắc phục những mặt hạn chế, bất cập trong quản lý hoạt động bồi dưỡng đội ngũ CBQL các trường THCS huyện Lệ Thủy nhằm thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ được giao, ngành Giáo dục và Đào tạo Lệ Thủy cần tập trung vào các giải pháp sau:

3.1. Nâng cao nhận thức của lãnh đạo, chuyên viên Phòng Giáo dục và Đào tạo và

đội ngũ cán bộ quản lý các trường THCS về tầm quan trọng của hoạt động bồi dưỡng CBQL

Làm thay đổi nhận thức cho đội ngũ lãnh đạo, chuyên viên Phòng Giáo dục và Đào tạo và CBQL các trường THCS về ý nghĩa, vai trò, tầm quan trọng của công tác bồi dưỡng và hiệu quả của việc quản lý hoạt động bồi dưỡng đội ngũ cán bộ quản lý các trường THCS.

Để thực hiện được nhiệm vụ này, hàng năm Phòng Giáo dục và Đào tạo tập trung thực hiện tốt các nội dung sau: Chuẩn bị bước vào năm học, tổ chức cho lãnh đạo, chuyên viên Phòng Giáo dục và Đào tạo và CBQL các đơn vị học tập nghiên cứu các văn bản của Đảng, Nhà nước, của ngành Giáo dục và Đào tạo về vai trò, vị trí của CBQL trong bối cảnh đổi mới; Tổ chức tuyên truyền, động viên, khuyến khích hoạt động bồi dưỡng CBQL và triển khai nghiêm túc Chỉ thị số 40-CT/TW, thực hiện có hiệu quả Nghị quyết 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 của Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện Giáo dục và Đào tạo, đáp ứng yêu cầu CNH-HĐH trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế và Chương trình hành động của Tỉnh ủy Quảng Bình, Huyện ủy Lệ Thủy về việc thực hiện Nghị quyết 29.

Phòng Giáo dục và Đào tạo cần triển khai một cách nghiêm túc, đầy đủ, hiệu quả các văn bản, chủ trương, hướng dẫn, chỉ đạo của ngành về hoạt động bồi dưỡng CBQL thông qua các diễn đàn, hội nghị, đưa lên website của Phòng Giáo dục và Đào tạo và xây dựng kế hoạch triển khai thực hiện công tác bồi dưỡng nghiêm túc. Tạo điều kiện, động viên, khuyến khích, tiến tới yêu cầu CBQL phải học tập, nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực quản lý. Cần có một chế độ tài chính thích hợp cho CBQL tham gia bồi dưỡng, tiếp tục phát động CBQL thực hiện cuộc vận động “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” theo tinh thần Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị, gắn liền với nhiệm

vụ chính trị của ngành.

3.2. Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng CBQL cho phù hợp

Với mục tiêu nhằm cải tiến công tác xây dựng kế hoạch bồi dưỡng phù hợp với tình hình mới, sát với thực tiễn ở địa phương, có tính khả thi cao để tạo cơ hội cho mọi người được tham gia bồi dưỡng đầy đủ, toàn diện. Nội dung bồi dưỡng phải được lựa chọn phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ của ngành, đồng thời phải biết chọn lựa phù hợp với nhu cầu của CBQL và dựa vào quy định về các nội dung bồi dưỡng quy định tại các văn bản của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Sở Giáo dục và Đào tạo và yêu cầu phát triển ở từng địa phương.

Khi xây dựng kế hoạch cần khảo sát điều tra đội ngũ CBQL các trường THCS trên địa bàn để nắm bắt rõ về số lượng, về trình độ chuyên môn, trình độ quản lý, đặc biệt là trình độ nghiệp vụ quản lý trường THCS ... để làm căn cứ xây dựng kế hoạch bồi dưỡng cho phù hợp; đưa ra được những căn cứ làm định hướng cho việc xác định mục tiêu, những công việc phải làm, những nhiệm vụ chỉ tiêu cụ thể và những biện pháp thực hiện phù hợp để mang lại hiệu quả cao nhất cho hoạt động. Sắp xếp được những nhiệm vụ trong công tác bồi dưỡng thành một hệ thống, chương trình kế hoạch theo thời gian và tiến độ thực hiện cho phù hợp với yêu cầu của ngành và các đơn vị, trên cơ sở đó có sự phân công, phân nhiệm cụ thể (tổ chức nào, cá nhân nào thực hiện; lãnh đạo nào, bộ phận nào giám sát, phối hợp thực hiện...). Trên cơ sở những nhiệm vụ chung cần xác định rõ được những nhiệm vụ cụ thể để tổ chức thực hiện có hiệu quả.

Có sự phân công phù hợp đối với đội ngũ chuyên viên Phòng Giáo dục và Đào tạo trong việc phụ trách các chuyên đề mang tính chuyên môn hóa trên cơ sở chương trình bồi dưỡng ban hành kèm theo Quyết định số 382/QĐ-BGD&ĐT ngày 20/1/2012 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo về bồi dưỡng cán bộ quản lý và Thông tư số 27/2015/TT-

BGDĐT ngày 30/10/2015 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc ban hành chương trình bồi dưỡng thường xuyên cán bộ quản lý trường THCS, trường trung học phổ thông và trường phổ thông có nhiều cấp học và các văn bản quy định hiện hành về chương trình, nội dung bồi dưỡng CBQL.

3.3. Xây dựng đội ngũ cốt cán về chuyên môn hỗ trợ công tác quản lý hoạt động bồi dưỡng CBQL

Trên cơ sở xác định nhu cầu bồi dưỡng của CBQL, xây dựng đội ngũ cốt cán về chuyên môn có phẩm chất chính trị, trình độ chuyên môn vững vàng, nghiệp vụ quản lý tốt, năng lực sư phạm giỏi để hỗ trợ cho công tác quản lý hoạt động bồi dưỡng CBQL các trường THCS huyện nhằm tăng cường hiệu quả trong hoạt động bồi dưỡng CBQL góp phần quyết định việc nâng cao chất lượng giáo dục. Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện thành lập Ban chỉ đạo hoạt động bồi dưỡng CBQL do Trưởng phòng Giáo dục và Đào tạo làm Trưởng ban, các Phó trưởng phòng làm Phó ban, các thành viên là chuyên viên phòng Giáo dục và Đào tạo và các CBQL có kinh nghiệm về lĩnh vực quản lý giáo dục.

Lãnh đạo phòng Giáo dục và Đào tạo nghiên cứu xây dựng đội ngũ cốt cán về chuyên môn quản lý nhằm hỗ trợ lãnh đạo ngành trong hoạt động bồi dưỡng CBQL. Đó là các tiêu chí về đạo đức nghề nghiệp, trình độ chuyên môn, thực hiện quy chế kỷ luật lao động, hiệu quả công tác...

Tổ chức nhiều hình thức hoạt động bồi dưỡng CBQL để đội ngũ cốt cán về chuyên môn có điều kiện tu vấn, giúp đỡ, trao đổi như: Tổ chức rút kinh nghiệm, trao đổi kinh nghiệm; tổ chức giúp đỡ lẫn nhau, làm việc theo cặp hoặc theo nhóm; tổ chức cho CBQL giao lưu, tham quan học tập; tạo điều kiện cho CBQL tham dự các hội thảo, seminar; tổ chức công tác nghiên cứu khoa học sư phạm ứng dụng, viết sáng kiến kinh nghiệm và báo cáo, phổ biến kết quả nghiên cứu khoa học sur

phạm ứng dụng, sáng kiến kinh nghiệm.

3.4. Tăng cường công tác giám sát, kiểm tra, đánh giá kết quả hoạt động bồi dưỡng CBQL

Công tác giám sát, kiểm tra, đánh giá kết quả bồi dưỡng CBQL là khâu hết sức quan trọng trong quản lý hoạt động bồi dưỡng CBQL nhằm giúp cho CBQL thấy được kết quả công tác bồi dưỡng của mình như thế nào để có định hướng trong quá trình bồi dưỡng và rèn luyện trong thời gian tiếp nối; qua kiểm tra, đánh giá để so với kế hoạch bồi dưỡng thường xuyên của họ được xây dựng từ đầu năm nhằm tìm ra những điểm yếu cần khắc phục. Giúp cơ quan chỉ đạo quản lý chặt chẽ hoạt động bồi dưỡng CBQL, phát hiện, điều chỉnh, khuyến khích và cổ vũ hoạt động theo đúng kế hoạch của đơn vị. Khuyến khích và tạo động lực cho CBQL tham gia hoạt động bồi dưỡng nghiêm túc, hiệu quả nhằm nâng cao chất lượng giáo dục.

Từ đầu năm học, các CBQL công khai kế hoạch bồi dưỡng thường xuyên của mỗi cá nhân. Căn cứ vào mục tiêu, nội dung, hình thức bồi dưỡng chung của toàn ngành và kế hoạch bồi dưỡng thường xuyên của CBQL được xây dựng để phân công giám sát, nhắc nhở, động viên tiến độ thực hiện các công việc theo kế hoạch tự bồi dưỡng.

Đánh giá công tác bồi dưỡng của CBQL là việc làm thường xuyên, hàng năm nhằm thúc đẩy các hoạt động bồi dưỡng và được thực hiện theo quy trình sau: (1). Cá nhân CBQL tự đánh giá; (2). Tập thể CBQL đơn vị đánh giá kết quả bồi dưỡng của mỗi CBQL; (3). Cấp học đánh giá kết quả bồi dưỡng của CBQL các đơn vị trực thuộc dựa trên kết quả bài kiểm tra, bài thu hoạch, kết quả đánh giá của tập thể CBQL đơn vị đối với từng CBQL và kết quả thông qua thanh tra, kiểm tra của cấp trên; (4). Trưởng phòng Giáo dục và Đào tạo đánh giá xếp loại kết quả bồi dưỡng của CBQL và cấp giấy chứng nhận việc hoàn thành công tác bồi dưỡng thường xuyên theo năm học.

Việc bồi dưỡng CBQL nhằm mục đích là nâng cao hiệu quả công tác quản lý chỉ đạo. Vì thế, Phòng Giáo dục và Đào tạo nên sử dụng kết quả bồi dưỡng như là một trong những tiêu chí đánh giá CBQL có hoàn thành nhiệm vụ hay không. Từ đó giúp cho CBQL xác định động cơ học tập đúng đắn. Dựa vào đề hoàn thành việc bồi dưỡng thành tiêu chí để đánh giá thi đua, xếp loại CBQL từng năm học.

3.5. Bổ sung, hoàn thiện các điều kiện và cơ chế trong hoạt động bồi dưỡng CBQL

Cần tập trung các nguồn lực cho hoạt động bồi dưỡng CBQL bằng cách tạo điều kiện tốt nhất về nhân lực và vật lực nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả của hoạt động này. Phải coi hoạt động bồi dưỡng CBQL là hoạt động chủ đạo để đội ngũ CBQL đủ sức thực hiện đổi mới giáo dục, từ đó cần có một cơ chế hợp lý, làm động lực thúc đẩy hoạt động bồi dưỡng đội ngũ nói chung và bồi dưỡng CBQL nói riêng. Liên kết với các đơn vị có chức năng đào tạo bồi dưỡng để làm tốt công tác bồi dưỡng đội ngũ CBQL trên địa bàn đáp ứng với yêu cầu nhiệm vụ mới.

Để đội ngũ CBQL có thời gian tự học, tự nghiên cứu và hoàn thành tốt nhiệm vụ học tập, cần tạo điều kiện về thời gian cho họ bằng cách sắp thời gian biểu hợp lý, cải tiến lịch họp khoa học, lịch công tác... trên cơ sở khai thác triệt để những tiện ích của công nghệ thông tin. Hiện nay, việc trao đổi thông tin hai chiều có thể thông qua email hoặc trên các trang website của Phòng Giáo dục và Đào tạo, sẽ tiết kiệm rất nhiều thời gian hội họp của CBQL.

Tài liệu tập huấn và các phương tiện hỗ trợ học tập cho CBQL cần được đáp ứng đầy đủ, kịp thời cho mỗi cá nhân người học trước khi bồi dưỡng; cần đổi mới cách viết tài liệu bồi dưỡng CBQL bằng cách đưa ra các bài tập tình huống rồi dẫn giải, phân tích bằng lý luận hoặc chỉ ra các cơ sở khoa học theo phương châm từ thực tiễn rút ra lý luận, từ lý luận chỉ đạo thực hành. Xây dựng kế hoạch để giao lưu, học hỏi kinh nghiệm giữa các đơn vị trên địa bàn và

giữa CBQL trên địa bàn với các đơn vị ngoại tỉnh, ngoại huyệ, chọn các đơn vị tiêu biểu để tổ chức các lớp tham quan học tập kinh nghiệm trong công tác quản lý, đặc biệt việc huy động kinh phí để xây dựng cơ sở vật chất trường học.

3.6. *Đẩy mạnh hoạt động tự bồi dưỡng của CBQL*

Hoạt động tự bồi dưỡng của CBQL là hình thức tiết kiệm và hiệu quả nhất trong việc nâng cao chất lượng đội ngũ. Phòng Giáo dục và Đào tạo phải làm tốt công tác tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức và hiểu biết của CBQL về vấn đề tự học, tự bồi dưỡng, vì thông qua hoạt động tự bồi dưỡng mỗi cá nhân biết cách khắc phục những yếu kém và phát huy sở trường, thế mạnh của bản thân.

Để thực hiện tốt nội dung này, hàng năm Phòng Giáo dục và Đào tạo cần hướng dẫn để CBQL xây dựng kế hoạch bồi dưỡng của mình và có biện pháp phù hợp để theo dõi hoạt động tự bồi dưỡng của CBQL.

Hiện nay, việc học tập để nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của các cá nhân được thực hiện một cách phong phú, cán bộ quản lý có thể được học thông qua hình thức học trực tuyến, thông qua giao lưu học tập,...

Tài liệu tham khảo:

1. Đặng Quốc Bảo (2010), *Đổi mới quản lý và nâng cao chất lượng giáo dục*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2009), *Chuẩn Hiệu trưởng Trường trung học cơ sở*, Hà Nội.
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2011), *Điều lệ trường trung học cơ sở, trường trung học phổ thông và trường phổ thông có nhiều cấp học*, Hà Nội.
4. Nguyễn Quốc Chí, Nguyễn Thị Mỹ Lộc (2012), *Đại cương khoa học quản lý*, Nxb Đại học Quốc gia, Hà Nội.
5. Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb Chính trị Quốc gia Hà Nội.
6. Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Văn phòng Trung ương Đảng.
7. Đảng Cộng sản Việt Nam (2013), *Nghị quyết số 29/NQ-TW về đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo*, Hà Nội.
8. Nguyễn Thị Mỹ Lộc (2012), *Quản lý giáo dục - Một số vấn đề lý luận và thực tiễn*, Nxb Đại học Quốc gia, Hà Nội
9. Bùi Việt Phú (2013), *Xu thế phát triển giáo dục*, Nxb Giáo dục Việt Nam, Đà Nẵng.
10. Phùng Đình Mẫn (2009), “*Giải pháp phát triển đội ngũ cán bộ quản lý các trường phổ thông ở tỉnh Quảng Bình, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông hiện nay*”, Tạp chí Tâm lý học, số 6 (123).
11. Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam (2005), *Luật Giáo dục 2005*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.

4. Kết luận

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận và thực trạng công tác quản lý hoạt động bồi dưỡng CBQL các Trường THCS, tác giả đề xuất 6 biện pháp cơ bản trong quản lý hoạt động bồi dưỡng CBQL các Trường THCS huyện Lê Thủy, tỉnh Quảng Bình. Tuy nhiên phải thực hiện đồng bộ các biện pháp, không quá coi trọng hay xem nhẹ biện pháp nào vì mỗi biện pháp đưa ra đều có những ý nghĩa và vai trò nhất định trong quá trình thực hiện công tác quản lý hoạt động bồi dưỡng đội ngũ nói chung và đội ngũ CBQL nói riêng. Các biện pháp đều có mối quan hệ qua lại với nhau, liên kết chặt chẽ với nhau, bổ sung cho nhau, là tiền đề, là cơ sở của nhau và thúc đẩy nhau cùng hoàn thiện. Để các biện pháp này được sử dụng có hiệu quả nhất khi và chỉ khi được khai thác triệt để, khai thác thế mạnh riêng, phù hợp với từng đối tượng quản lý và từng điều kiện riêng biệt của địa phương, đơn vị.

Các biện pháp đề xuất nếu được thực hiện đồng bộ, linh hoạt, sẽ góp phần nâng cao chất lượng đội ngũ CBQL các Trường THCS huyện Lê Thủy, tỉnh Quảng Bình nhằm thực hiện có hiệu quả việc đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo trong giai đoạn hiện nay ■